

Tisztelt taksonyi Felhasználók!

Taksony Nagyközség ivóvízellátása tárgyában az alábbi részletes tájékoztatást adjuk közre az elmúlt nap eseményeiről.

A település vízellátása saját termelésű vízzel biztosított. A víztermelésben 5 db vízműkút vesz részt, melyek a település területén elszórtan helyezkednek el. A kutakból kitermelhető vizek – kutanként eltérő – adottságai (vas, mangán és arzéntartalom) miatt a hálózatra táplálást megelőzően, a nyers vizek víztisztítóra kerülnek bevezetésre.

A kutakból kitermelt vizek FMA vízkezelési technológiával kerülnek arzénmentesítésre. A kezelés járulékos hatásaként vas és mangán eltávolítás is történik. A szűrt vízbe klór-dioxidot juttat egy speciális adagoló, majd az utófertőtlenített víz a 2x150 m³-es térszíni tárolóba kerül, melyből frekvenciaváltós szivattyú rendszer emeli a vizet a hálózatra és/vagy a 300, illetve 100 m³-es víztornyok valamelyikébe. A fertőtlenítés klórdioxiddal vagy nátrium-hypoklorittal is történhet a központi vízkezelő telepen (2335 Taksony Rákóczi utca 2/b). A rendszer teljesen automata módban üzemel.

A klórdioxidot a felhasználás helyén kell előállítani, ugyanis robbanásveszélyessége miatt nem célszerű szállítani. A klór-dioxid előállítása nátrium-kloritból (NaClO₂) történik sósavval a vízmű területén.

Az ivóvízminőség ellenőrzését Társaságunk – külsős akkreditált laboratórium igénybevételével – az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 5/2023. (I. 12.) Korm. rendelet alapján összeállított és az illetékes Népegészségügyi Hatóság által jóváhagyott saját ellenőrzési terv alapján végzi. A saját ellenőrzési tervben 15 mintavételi pont szerepel a települési rendszeren belül, melyeken eltérő gyakorisággal, eltérő komponensi kör kerül vizsgálatra. Összesen 129 db tervezett vizsgálat kerül elvégzésre az év során. Ezen ellenőrzésen túl a Népegészségügyi Hatóság a vízellátó rendszeren előzetes értesítés nélküli vízmintavizsgálattal egybekötött ellenőrzéseket tart.

2024. február 20. napján a Népegészségügyi Hatóság ilyen, a fent hivatkozott saját ellenőrzést végzett a taksonyi ivóvízellátó rendszeren, mely során vízmintavételezést hajtott végre a vízműtelepet elhagyó, hálózatra menő kezelt vízből valamint a vízmű szomszédságában található Szent Anna tér 1. szám alatti óvodában.

A Hatóság mintavételét megelőzően a saját ellenőrzési tervünk alapján klorit komponens legutóbb 2024. január 8. napján vizsgáltunk a Sünivár Bölcsődében (Taksony, Fő út 83.)

mely eredménye $<0,02$ mg/l ($20 \mu\text{g/l}$), azaz kimutatási értékhatár alatti volt. Egyúttal megjegyezzük, hogy klorit tekintetében a víztisztító rendszer elmúlt 10 éves működése során még soha nem került határérték feletti érték kimutatásra, sem a vízmű saját, sem a Hatóság vizsgálataiban.

A Hatóság 2024. február 20. napján végzett vizsgálatában

- a vízműtelep kilép ágán $0,975$ mg/l ($975 \mu\text{g/l}$) érték, míg
- az óvodában $0,923$ mg/l ($923 \mu\text{g/l}$) érték került kimutatásra.

Klorit komponensre az 5/2023. (I. 12.) Korm. rendelet $0,25$ mg/l ($250 \mu\text{g/l}$) határértéket állapít meg. A Hatóság saját mérési eredményei jelentősen meghaladják az előírt határértéket, így a Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése alapján a vizsgált víz nem minősül ivóvíznek. Az eredmények birtokában Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztálya (1138 Budapest, Váci út 174. – 1550 Bp., Pf.: 203. – Telefon: +36 (1) 465-3866 – E-mail: kozeg1@nfo.bfkh.gov.hu) BP/PNEF/00600-3/2024. iktatószámú 2024. március 12-én 16:06 kelt határozatában a településen lévő gyermekintézmények részére ivásra, főzésre, ételkészítésre 3 liter/fő/nap mennyiségben vízosztásra kötelezte Társaságunkat. Társaságunk a határozat kézhezvételét megelőzően néhány órával értesül a vizsgálati eredményekről.

A probléma forrását képező klorit-ion (ClO_2), a fertőtlenítés során káros szervesetlen melléktermékként jöhet létre. Fontos tisztázni, hogy a vizek klorit tartalma nem azonos a klorid tartalommal. Míg a klorid tartalom túlnyomóan, természetes eredetű (lényegében sótartalmat, ásványi anyag tartalmat takar), addig a jelen helyzetben problémás klorit tartalom, kizárólag a vízkezelésből, jellemzően a klór-dioxid bomlása következtében jelenhet meg az ivóvízben. Egyéb klórbázisú fertőtlenítőszer bomlásánál nem kell számítani a képződésére. Azaz arra kizárólag a klór-dioxidot alkalmazó víztisztító-rendszerekben lehet számítani.

A klorition mérgező hatása miatt az Egészségügyi Világszervezet az 1993-ban megjelent útmutatójában $0,2$ mg/l ($200 \mu\text{g/l}$) maximálisan megengedhető koncentrációt ajánlott. Ez az ajánlás az uniós szabályozásba nem épült be. Az Egészségügyi Világszervezet útmutatójának 2011-es kiadásában a kloritra vonatkozóan már egy magasabb, $0,7$ mg/l ($700 \mu\text{g/l}$) maximálisan megengedhető érték szerepel azzal a kikötéssel, hogy törekedni kell a $0,2$ mg/l ($200 \mu\text{g/l}$) koncentrációra, de elsődlegesen a megfelelő fertőtlenítési hatásfokot kell biztosítani, és csak ezt követő szempont a klorition-koncentráció.

A szakirodalmi adatok alapján a nagymennyiségű klorit tartalom vérszegénységet (vérképzési zavarokat) és a központi idegrendszeri zavarokat okozhat.

A határozatban foglaltaknak megfelelően 2024. március 12. 20:00 órától átmeneti vízellátást biztosítunk a Taksony Nagyközség területén lévő gyermekintézmények részére ivásra, főzésre, ételkészítésre. Ennek során két lajtkocsiból vízosztást biztosítunk a Szent Anna tér 1. szám alatti óvoda előtt, valamint az Iskola utca 3. szám alatti iskola előtt.

További intézkedésként felmértük a településen található – a gyermekintézmény fogalmába tartozó – létesítményeket és azok vízigényét. A gyermekintézmény fogalmát az 58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet 1. § 14. pontja tartalmazza, ezt azonban Társaságunk kiterjesztően értelmezi és nem szűkíti le csupán az állami vagy önkormányzati fenntartású intézményekre. A felderítés során eddig 11 db intézmény került beazonosításra. Ezen intézmények számára palackozott vízellátást biztosítunk. Az érintetti létszámról jelenleg csak becsléseink vannak. Az interneten elérhető adatok alapján a 2011. év során 6394 fős lakosság mellett 923 fő részesült bölcsődei, óvodai vagy általános iskolai ellátásban. A 2023. évi adatok alapján Taksony Nagyközség lakosszáma jelenleg 6937 fő, azaz az érintetti kör ~1000 fő körül alakulhat.

A Határozatukban foglalt feladatok kapcsán egyeztetés történt a polgármester úrral, egyúttal tájékoztatást helyeztünk el Társaságunk honlapján, valamint közösségi oldalán is. Az egyes gyermekintézményekkel telefonos egyeztetés történt a mai nap során a palackozott vízosztás megszervezése érdekében.

A vízminőségi probléma megszüntetése érdekében az alábbi (műszaki) intézkedéseket hajtottuk végre:

- Polgármester, Jegyző és Pénzügyi bizottsági elnök tájékoztatása megtörtént telefonon, illetve tájékoztató anyag került a részükre megküldésre;
- Intézményvezetőket Polgármester tájékoztatja;
- Klórdioxid adagolás leállításra került, jelenleg hipó adagolással történik a fertőtlenítés;
- Dunavarsány felé történő ivóvíz átadási pont lezárásra került, azon keresztül csak fogadhat vizet a települési rendszer Dunavarsányról;
- 1 m³-es lajtkocsi főzőkonyhánál telepítésre került;
- 0,5 m³-es lajtkocsi iskolánál telepítésre került;
- Palackos víz osztás szervezése folyamatban van, ennek kapcsán az érintett gyermekintézményekkel külön-külön történik egyeztetés;
- a víztisztítási technológia kiiktatásra kerül, a vízellátás jelenleg a 3-as és 4-es kút közvetlen hálózatra termelésével valósul meg. A jelenlegi kisvízigényű időszaknak köszönhetően ez a két kút önmagában, külön kezelés nélkül is el tudja látni úgy a települési igényeket, hogy a technológia kiiktatása miatt ne okozzon problémát a vízellátásban a többi komponens (vas, mangán, arzén);

-
- a technológiai leállítás után nem akkreditált gyorsesztesztet végeztünk a víztároló medencében lévő vízből és abban klór-dioxid és klorit már nem volt kimutatható;
 - ellenőrzésre kerültek az alkalmazott vegyszerek, valamint az adagoló berendezés is. A vegyszerekben nem történt változás (azonos beszállító, azonos termék, azonos koncentráció), az adagoló berendezés karbantartása pedig 3 hónapja történt meg;
 - 2024. március 13. napján megtörtént az adagoló berendezés ismételt szakcég általi felülvizsgálata és karbantartása.

A megtett intézkedések hatékonyságának ellenőrzésére kontrollmintát kértünk a külsős akkreditált laborunktól, mely mintavételezés 2024. március 13. napján megtörtént. Ezt megelőzően még 2024. március 12. napján ismételt mintát vett a Népegészségügyi Hatóság is. A következő saját vizsgálatra 2024. március 19-én fog sor kerülni.

A klorit vizsgálat kapcsán fontos megjegyezni, hogy annak vizsgálata kromatográffal történik, a minták eredményei leghamarabb is 48 órán belül várhatóak. Azaz bármilyen intézkedés hatását ilyen időtáv elteltével tudjuk igazolni.

Gyál, 2024. március 13.